

«Standard & Poor's» Avropanı gözləyən yeni böhran barədə xəbərdarlıq etdi

Agentlik AB ölkələrinin reytingini yenidən aşağı salacağını bildirib

«Standard & Poor's» Beynəlxalq Reyting Agentliyi Avropa Birliyi ölkələrinin maliyyə-kredit bazarı ilə bağlı pessimist proqnozlarla çıxış edib. Təşkilat son dövrlər Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində maliyyə və borc böhranı fonunda iqtisadiyyatda geriləmə meyillərinin davam etməsini, bankların və kredit təşkilatlarının maliyyə bazarının tələblərinə uyğun öhdəlikləri tam yerinə yetirə bilmədiyini diqqətə çatdırır. Agentliyin açıqlamasında qeyd olunur ki, Avropa ölkələrində sonuncu maliyyə böhranı nəticəsində yaranmış problemlərin aradan qaldırılması üçün mərkəzi maliyyə institutlarının və bank orqanlarının sərəncamında olan fiskal və monetar alətlər artıq tükənməkdədir. Son 2 ildə bank və kredit təşkilatları iqtisadiyyatın maliyyəyə olan ehtiyaclarını ödəmək üçün kifayət qədər öz daxili ehtiyatlarından istifadə edib, hazırda ehtiyatların tükənməsi müşahidə olunur.

«Standard & Poor's»un analitikləri qeyd edirlər ki, Avropa Birliyi ölkələrinin hökumətləri və maliyyə strukturlarına nəzarət edən qurumlar bank-kredit təşkilatlarına öz dəstəyini göstərməyə, onların mövcud ehtiyatlarının potensial tükənməsi baş verə bilər və bu faktorun iqtisadiyyatın maliyyə təminatında ciddi fəsadlara yol açacağı qaçılmazdır. Bir sıra ölkələrin öz daxili borc öhdəlikləri ilə yanaşı, xarici borc öhdəlikləri də artmış olacaq ki, bu da vəziyyətin həddindən artıq pis nəticələnməyini proqnozlaşdırmağa əsas verir. Xarici borcun məbləğinin yüksək olması istənilən ölkənin ümumi xarici öhdəliklərini pisləşdirməklə yanaşı, milli iqtisadi təhlükəsizliyinə də mənfi təsir göstərir. Digər tərəfdən, hər hansı ölkənin milli təhlükəsizliyinin xüsusi bir şkalaya yaxınlaşması, qorxulu bir tendensiyaya gəlib çatması onun xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi ilə mütənasibliyində özünü göstərir. Həmin ölkənin ixrac qabiliyyəti ilə xarici ticarət dövriyyəsinin balansını onun xarici borcunun məbləği ilə qeyri-mütənasib olduqda iqtisadi təhlükəsizliklə bağlı mənfi sindromlar özünü göstərməyə başlayır.

Agentlik artıq Yunanistanın dərin böhranın cəngində sığıldığını, Portuqaliya, İspaniya, İtaliya, Fransa kimi iqtisadi güclərin resessiyalar qarşısında immunitetinin azaldığını Avropada yeni böhranın siqnalları hesab edir.

Sənəddə yeni borc böhranının qarşısını almaq üçün Avropanın investisiya banklarının və iri sərmayəçilərinin, xüsusilə də Avropa Stabilitet Fondunun bir araya gəlməsinin vacibliyi diqqətə çatdırılır. Mütəxəssislərin fikrincə, mərkəzi maliyyə-bank institutları maliyyə çatışmazlığını aradan qaldırmaq üçün iri şirkətlər və güclü maliyyə portfelinə malik investorlarla yeni strategiya hazırlamaq barədə düşünməlidir. Əks halda, bu tendensiya regionda iqtisadi artımın daha da azalmasına, rəqabətqabiliyyətliliyin tamamilə aşağı düşməsinə, borc böhranının daha da dərinləşməsinə və şirkətlər arasında borc probleminin kəskinləşməsinə səbəb ola bilər. Bu isə Avropada daha genişmiqyaslı maliyyə-kredit böhranının yaranmasına gətirib çıxara bilər.

«Standard & Pooors» Avropa Birliyi ölkələrini xəbərdar edərək yeni böhrana qarşı təsirli tədbirlər görülməyəcəyi halda, iqtisadiyyatda baş verəcək resessiyaların fonunda beynəlxalq reytinglərinin də aşağı salınacağını istisna etməyib. İnkişaf etmiş ölkələrin kredit reytinglərinin aşağı düşməsi isə iqtisadiyyatın real sektoruna təsir edərək yoxsulluğun və işsizliyin səviyyəsinin artmasına gətirib çıxaran amildir. Qeyd edək ki, «Standard & Pooors» ötən həftə bir neçə ölkənin investisiya reytinginin aşağı salınması barədə qərar qəbul edib. Qurum avrozonada ölkələrindən İtaliya, İspaniya, Slovaniya, İrlandiya, Belçika kimi inkişaf etmiş ölkələrlə yanaşı, Türkiyənin də reytingini aşağı salıb. Agentliyin mövqeyinə görə, həmin dövlətlərin səhm bazarı, qiymətli kağızlar, istiqraz və digər maliyyə alətləri öz dəyərini itirməkdədir. Bunun nəticəsidir ki, Avropanın ən iri birja və fondlarında səhmlərin, digər qiymətli kağızların indeksləri düşməkdə davam edir və bu amillər investisiya və kredit reytinglərinin azaldılmasında başlıca rol oynayır.

Elbrus CƏFƏRLİ